Załącznik do uchwały Nr XXIX/175/2012
Rady Powiatu Sztumskiego
z dnia 25 września 2012r.

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POWIATU SZTUMSKIEGO na lata 2012 – 2020

Sztum 2012

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE 3

I. DIAGNOZA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI 4

II. CEL GŁÓWNY PROGRAMU 12

III. CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA 12

IV. ADRESACI PROGRAMU 15

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU 15

VI. PARTNERZY PROGRAMU 16

VII. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁĄJACE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 16

VIII. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH 17

WPROWADZENIE

Opracowany „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Powiatu Sztumskiego na lata 2012- 2020" jest wykonaniem delegacji ustawowej zawartej w art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Stworzenie spójnego systemu wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin jest niezbędne do osiągnięcia celu głównego, jakim jest zwiększenie możliwości osób niepełnosprawnych, tak aby mogły one w pełni korzystać ze swoich praw i uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym.

Realizacja celu głównego będzie również dopełnieniem zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sztumskim na lata 2009-2013, celu strategicznego 4 Wspieranie funkcjonowania osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.

Przedstawiony materiał jest kontynuacją niektórych kierunków działań zawartych w „Powiatowym programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych" podjętym Uchwałą Nr XIV/63/2003 Rady Powiatu Sztumskiego z dnia 15 listopada 2003r. oraz jego aktualizacją.

Konstruując niniejszy program uwzględniono zasadnicze dane diagnostyczne dotyczące wielkości środowiska osób niepełnosprawnych, z uwzględnieniem ich sytuacji zawodowej i społecznej oraz potrzeby niepełnosprawnej społeczności lokalnej.

Program zakłada, iż poprzez realizację pięciu celów szczegółowych takich jak: stworzenie korzystnych warunków w środowisku lokalnym na rzecz aktywnego i samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych, likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, aktywizacja zawodowa, zatrudnienie i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych, ułatwianie dostępu osobom niepełnosprawnym do rehabilitacji medycznej i pomocy terapeutycznej, wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych oraz szeregu zadań na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2012- 2020 osiągnięty zostanie cel główny Programu.

W pracach nad programem uczestniczyli przedstawiciele jednostek samorządu powiatowego i gminnego, organizacji pozarządowych, które działają na rzecz osób niepełnosprawnych oraz Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

I. DIAGNOZA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zjawisko niepełnosprawności stanowi jeden z poważniejszych problemów społecznych. Niepełnosprawność rozpatrywać można w ujęciu medycznym, prawnym czy społecznym, jako czasową lub trwałą, jednorodną bądź wieloraką.

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Definicja stosowana przez WHO przyjmuje, że do osób niepełnosprawnych zaliczają się osoby, z długotrwałą obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczać ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami.

W Polsce stosowane są co najmniej dwie definicje dotyczące osób niepełnosprawnych. Pierwsza to definicja wynikająca z przepisów prawa i dotycząca prawnej podstawy kwalifikacji do grupy osób niepełnosprawnych. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.) za osoby niepełnosprawne uznaje się osoby dotknięte trwałą lub okresową niezdolnością do pełnienia ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Natomiast druga, dużo szersza stosowana jest w statystyce GUS. Definicja statystyczna ujmuje bowiem nie tylko osoby niepełnosprawne prawnie, ale również osoby, które co prawda orzeczenia o niepełnosprawności nie posiadają, lecz deklarują, że mają ograniczenia w wykonywaniu wybranych czynności, tzw. niepełnosprawność biologiczna. Przy ścisłym zastosowaniu definicji osoby niepełnosprawnej przyjętej w statystyce ta zbiorowość w Polsce jest znacznie większa, albowiem definicja ta obejmuje zarówno wszystkie osoby niepełnosprawne prawnie, jak i osoby niepełnosprawne biologicznie.

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła blisko 5,5 mln, w tym około 4,5 mln posiadało prawne potwierdzenie faktu niepełnosprawności, a 4,3 mln spośród nich stanowiły osoby w wieku 15 lat i więcej.

Według Badania Stanu Zdrowia pod koniec 2009 r. prawne orzeczenie o niepełnosprawności lub równoważne posiadało prawie 4,2 mln Polaków, w tym blisko 184 tys. dzieci do lat 16 z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności, tj. o około 600 tys. osób więcej w porównaniu z szacunkami z badania BAEL (Badania Aktywności Ekonomicznej

Ludności) w tym samym okresie. Trzeba jednak mieć na uwadze różnicę celów tych badań, a ponieważ w obu przypadkach odpowiedzi na pytanie o niepełnosprawność prawną były subiektywne, oparte na deklaracjach respondentów, wyniki nie są w pełni porównywalne.

W rezultacie pod koniec 2009 r. struktura osób niepełnosprawnych prawnie przedstawiała się następująco: częściej niż co trzeci niepełnosprawny prawnie posiadał orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a kolejne po około 30% osób posiadało orzeczenie o znacznym i lekkim stopniu niepełnosprawności. Dzieci do lat 16 natomiast stanowiły 4,4% ogółu populacji osób niepełnosprawnych prawnie.

Najczęstszą przyczynę niepełnosprawności stanowią schorzenia układu krążenia, narządów ruchu oraz schorzenia neurologiczne. Relatywnie niższy udział procentowy osób z uszkodzeniami narządu wzroku i słuchu, z chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym w zbiorowości osób niepełnosprawnych dotyczy jednak tysięcy osób o obniżonej sprawności w codziennym funkcjonowaniu, a zatem i wymagających szczególnego podejścia w edukacji, na rynku pracy i w życiu codziennym.

Ostatnie dane pochodzą z badań Narodowego Spisu Powszechnego w 2011r. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r. udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności odbywało się na zasadzie dobrowolności – ze względu na specyfikę i wrażliwość tematu. Na pytania odpowiadały osoby dorosłe, które wyraziły na to zgodę, natomiast na temat dzieci informacji udzielali rodzice lub opiekunowie.

Wyniki spisu ludności 2011 roku wykazały wstępnie, że liczba osób, które zadeklarowały ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności podstawowych dla swojego wieku i/lub posiadały ważne orzeczenie kwalifikujące je do zaliczenia do zbiorowości osób niepełnosprawnych wynosiła 4 697,5 tys., co stanowiło 12,2% ludności kraju, wobec 14,3% w 2002 r.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż w związku z dobrowolnym charakterem pytań dotyczących niepełnosprawności blisko 1,5 mln respondentów odmówiło udzielenia odpowiedzi. Można przypuszczać, że w tej zbiorowości znajdują się osoby niepełnosprawne, które mogą posiadać udokumentowane orzeczenie, jednak nie chciały udzielić odpowiedzi na pytania formularza w części dotyczącej niepełnosprawności. Również braki danych mogą rzutować na uzyskaną w spisie strukturę osób niepełnosprawnych. Bardzo liczną grupą ludności, o której nie zebrano bardziej szczegółowych danych (również w innych obszarach tematycznych) są przede wszystkim osoby przebywające za granicą 12 miesięcy lub dłużej.

W związku z powyższym wyniki spisu 2011 dotyczące osób niepełnoprawnych należy traktować jako wstępne.

Ogólne liczby osób niepełnosprawnych mężczyzn i kobiet, w miastach i na wsi, uzyskane wstępnie z wyników spisu 2011 – są niedoszacowane. W konsekwencji zaniżone są także odsetki osób niepełnosprawnych w relacji do ogólnej liczby ludności.

Według wyników spisu w 2011 roku wśród ogółu osób niepełnosprawnych 2530,4 tys. stanowiły kobiety, których w porównaniu do spisu 2002 odnotowano spadek o 12,4%. W miastach zmniejszyła się liczba kobiet niepełnosprawnych o 68 tys., natomiast na wsi aż o 290 tys. (tabela nr 1).

Tabela nr 1. Liczba osób niepełnosprawnych według stopnia niepełnosprawności w latach 2002 i 2011- wstępne wyniki GUS.

Wyszczególnienie	Ogółem			Miasta			Wieś		
	2002	2011		2002	2011		2002	2011	
	w tys.		2002 =100	w tys.		2002 =100	w tys.		2002 =100
Ogółem osoby niepełnosprawne	5456,7	4697,5	86,1	3213,1	3018,4	93,9	2243,6	1679,1	74,8
Mężczyźni	2568,2	2167,1	84,4	1488,5	1362,2	91,5	1079,7	804,9	74,5
Kobiety	2888,5	2530,4	87,6	1724,6	1656,2	96,0	1163,9	874,2	75,1
Niepełnosprawni prawnie	4450,1	3131,9	70,4	2650,6	2089,8	78,8	1799,6	1042,1	57,9
Niepełnosprawni tylko biologicznie	1006,6	1565,6	155,5	562,5	928,6	165,1	444,0	637,1	143,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS- NSP 2011.

Niepełnosprawni mężczyźni w 2011 roku stanowili nieco mniej liczną grupę – 2167,1 tys. osób. Ich liczebność zmniejszyła się w stosunku do 2002 roku o 15,6%. Podobnie jak wśród kobiet mniejszy spadek niepełnosprawnych mężczyzn widoczny jest w miastach o 8,5%, natomiast na wsi o ponad 25%. Wydaje się, że niepełnosprawność częściej dotyka mieszkańców miast niż wsi.

Istotne zmiany zauważa się analizując poszczególne kategorie osób niepełnosprawnych. Liczba osób niepełnosprawnych prawnie w 2011 r. wyniosła 3 131,9 tys. i zmniejszyła się w stosunku do 2002 r. o blisko 30%. Większy spadek liczby osób niepełnosprawnych prawnie odnotowuje się wśród osób mieszkających na wsi (o ponad 40%), w miastach o ponad 20%. Zmiany w przepisach prawnych i zaostrzenie przepisów dotyczących przyznawania rent z tytułu niezdolności do pracy i podobnych świadczeń

spowodowały znaczne zmniejszenie się zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie. Przy czym należy zauważyć, że największy – ponad trzykrotny – spadek widoczny jest w grupie osób niepełnosprawnych wyłącznie prawnie tzn. takich które określiły, że posiadają odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony, ale nie odczuwają żadnych ograniczeń do wykonywania zwykłych (podstawowych) czynności życiowych związanych z wiekiem. W 2011 roku stanowiły one 1,2% ogółu ludności, natomiast w 2002 ich odsetek wynosi 4,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS- NSP

Z kolei zwraca uwagę fakt, że zwiększyła się istotnie (o ponad 50%) – w stosunku do wyników spisu 2002 – liczba osób niepełnosprawnych wyłącznie biologicznie, tj. takich, które nie posiadają orzeczenia, ale ich subiektywna ocena wskazywała, że miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych. Ich liczba wyniosła 1 565,6 tys. tj. 4,1% ogółu ludności (w 2002 stanowili oni 2,6% ogółu ludności). Zarówno w miastach, jak i na wsi, obserwuje się bardzo dynamiczny wzrost osób niepełnosprawnych wyłącznie biologicznie.

Zebranie szczegółowych danych na temat liczby osób niepełnosprawnych w powiecie sztumskim jest niemożliwe z uwagi na brak danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Dla potrzeb programu przyjęto liczbę osób niepełnosprawnych w oparciu o dane (wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności) Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku.

Z informacji uzyskanych z w/w jednostki wynika, iż w 2009r. organ ten wydał 759 orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności, w 2010 roku 905, natomiast w 2011 roku 1017. W podanym okresie liczba wydawanych orzeczeń ulegała zwiększeniu z tendencją najwyższego odsetka osób z upośledzeniami narządu ruchu.

Tabela nr 2. Liczba osób niepełnosprawnych wg schorzenia w oparciu o wydane orzeczenia w 2011 roku przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku.

Symbole	**Stopień niepełnosprawności**				**Zatrudnienie**	
	znaczny	**umiarkowany**	**lekki**	**Ogółem**	**Tak**	**Nie**
01 - U	26	30	9	65	3	62
02 - P	19	52	28	99	3	96
03 - L	11	12	7	30	6	24
04 - O	8	24	5	37	4	33
05 - R	88	160	49	297	27	270
06 - E	1	23	2	26	2	24
07 - S	108	109	25	242	13	229
08 - T	24	9	4	37	5	32
09 - M	29	4	0	33	1	32
10-N	56	39	1	96	6	90
11-I	19	30	6	65	3	52
12-C	0	0	0	0	0	0
Razem	**389**	**492**	**136**	**1017**	**73**	**944**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku.

Objaśnienia:
01 – U – upośledzenie umysłowe;
02 – P – choroby psychiczne;
03 – L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
04 – O – zaburzenia narządu wzroku;
05 – R – upośledzenie narządu ruchu;

06 – E – epilepsja;
07 – S – choroby układu oddechowego i krążenia;
08 – T – choroby układu pokarmowego;
09 – M – choroby układu moczowo – płciowego;
10 – N – choroby neurologiczne;
11 – I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Dane z powyższej tabeli wykazują, iż podobnie jak w statystyce krajowej, w powiecie sztumskim przedstawia się struktura niepełnosprawności wg wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Wśród osób niepełnosprawnych najliczniejszą grupę stanowią osoby z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (48%). Nieco mniejszą część stanowią osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (38%), natomiast najmniej jest osób z lekkim stopniem niepełnosprawności- 13%.

Z przedstawionych danych zawartych w tabeli nr 2 wynika, że największą liczbę stanowią osoby z dysfunkcją narządu ruchu (29,20%). Mniejszą grupę tworzą osoby cierpiące na choroby układu oddechowego i krążenia (23,80%) oraz osoby z : chorobami psychicznymi i neurologicznymi – łącznie 195 osób (19,17%).

Analizując powyższe dane za zadanie priorytetowe należy uznać pomoc osobom niepełnosprawnym w likwidacji barier architektonicznych m.in. poprzez budowę podjazdów do budynków, poszerzanie drzwi wejściowych, przystosowanie toalet, zakładanie poręczy, wytyczanie miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych interesantów, dostosowywanie przejść i zakładanie sygnalizacji dla niepełnosprawnych pieszych.

Z danych zawartych w tabeli wynika, że przeważająca część osób niepełnosprawnych (92,82%) pozostaje bez pracy. W grupie 1017 osób niepełnosprawnych zaledwie 73 osoby wykonują pracę zawodową. Istotnym zadaniem jest więc aktywizacja zawodowa tych osób – pomoc w pozyskiwaniu pracy oraz stworzenie możliwości przekwalifikowania się, a także dokształcania.

Dane statystycznych PZds.OoN wskazują, iż spośród 1017 osób niepełnosprawnych 422 osoby, to osoby w wieku 41-60, 383 osoby w wieku poprodukcyjnym. Problem niepełnosprawności nasila się z wiekiem. Ważnym zadaniem programu będzie ich rehabilitacja społeczna.

Tabela nr 4. Liczba osób wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności i wieku w 2011 roku. Osoby przed 16 rokiem życia.

Symbole	**Wiek**			
	0-3 lat	**Od 4-7 lat**	**Od 8-16 lat**	**Ogółem**
01 - U	0	4	2	6
02 - P	0	0	6	6
03 - L	1	5	4	10
04 - O	1	0	0	1
05 - R	1	5	10	16
06 - E	2	5	2	9
07 - S	6	1	5	12
08 - T	0	0	0	0
09 - M	0	1	5	6
10-N	5	1	6	12
11-I	6	2	9	17
12-C	0	1	2	3
Razem	**22**	**25**	**51**	**98**

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Malborku.

Z danych z tabeli nr 3 wynika, iż wśród wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dzieci i młodzieży przeważają orzeczenia z przyczyną niepełnosprawności „inne schorzenia" oraz upośledzenia ruchowe. Kolejnymi powodami wydania orzeczeń są schorzenia neurologiczne, układu oddechowego i krążenia, zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu oraz w 9 przypadkach powodem była epilepsja.

Dokonując analizy powyższego zagadnienia należy stwierdzić, iż należy dofinansowywać rehabilitację dzieci i młodzieży.

Tabela nr 4. Zarejestrowane osoby niepełnosprawne jako bezrobotni w PUP w Sztumie w 2012r. (stan na koniec danego miesiąca).

m-c	***miasto i gmina Dzierzgoń***	***gmina Stary Dzierzgoń***	***miasto i gmina Sztum***	***gmina Stary Targ***	***gmina Mikołajki Pomorskie***	***Razem***	**Ogółem % bezrobotnych**
Styczeń	25	9	53	22	14	**123**	3,6
Luty	24	9	53	22	14	**122**	3,5
Marzec	22	9	59	20	11	**121**	3,5
Kwiecień	22	11	57	20	11	**121**	3,6
Maj	22	11	60	16	9	**118**	3,7
Czerwiec	20	11	55	17	7	**110**	3,5
lipiec	20	11	53	17	7	**108**	3,6

Źródło: www.pupsztum.mojbip.pl- opracowanie własne.

Tabela nr 5. Zarejestrowane osoby niepełnosprawne jako poszukujące pracy w PUP w Sztumie w 2012r. (stan na koniec danego miesiąca).

m-c	Liczba osób
Styczeń	34
Luty	34
Marzec	32
Kwiecień	30
Maj	32
Czerwiec	30
Lipiec	30
Sierpień	32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie.

Rehabilitacja zawodowa jest ważnym elementem rehabilitacji kompleksowej. Ma ona na celu pomoc osobie niepełnosprawnej w uzyskaniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia, zgodnie z jej możliwościami psychofizycznymi oraz kwalifikacjami zawodowymi. Odbywa się to głównie poprzez ułatwienie jej korzystania z różnych form aktywizacji zawodowej (poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy).

Osoba niepełnosprawna, która jest zarejestrowana w PUP ma prawo do skorzystania z wszelkich form aktywizacji zawodowej, które oferuje urząd.

Z tabeli nr 4 wynika, iż ok. 3,57% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych, to osoby niepełnosprawne. Co wskazuje, iż jest to niewielki wskaźnik. Natomiast z tabeli nr 5 wynika, że w okresie styczeń- sierpień 2012r. średnio 30 osób niepełnosprawnych było zarejestrowanych jako poszukujące pracy. Zgodnie z przepisami prawnymi osoba niepełnosprawna, która pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy, zasiłek stały, rentę socjalną, czy rentę rodzinną (w kwocie większej niż 50% minimalnego wynagrodzenia) nie może być zarejestrowana w PUP jako osoba bezrobotna (nie może otrzymać statusu osoby bezrobotnej). Osoba niepełnosprawna, mająca prawo do jakiegoś świadczenia może być jednak zarejestrowana jako poszukująca pracy.

Analizując dane statystyczne na temat osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne, należy mieć jednak na uwadze, iż nie wszystkie rejestrujące się osoby przedkładają w Urzędzie posiadane przez siebie orzeczenie. Z doświadczeń pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie z/s w Dzierzgoniu wynika, iż wiele osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności przedkłada je dopiero w momencie, gdy staje się to dla niej „opłacalne" tzn. wówczas gdy pozyskuje informacje o możliwości uzyskania

wsparcia ze środków Funduszu Pracy przeznaczonych na aktywizację zawodowa osób niepełnosprawnych.

Biorąc pod uwagę powyższe, dane na temat liczby niepełnosprawnych osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie należy traktować orientacyjnie, gdyż w rzeczywistości liczba tych osób jest wyższa. Nie jest to liczba znaczna, jednak taka rozbieżność istnieje i należy mieć świadomość jest istnienia.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Sztumskiego na lata 2012-2020 wcielany będzie w życie poprzez systematyczne realizowanie poszczególnych zadań, które są ściśle nakierowane na osiągnięcie przedstawionych w dalszej części celów.

Monitorowany będzie na bieżąco przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie, a efekty realizacji przedstawiane będą Radzie Powiatu Sztumskiego w corocznym sprawozdaniu z działalności jednostki.

II. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zwiększenie możliwości osób niepełnosprawnych, tak aby mogły one w pełni korzystać ze swoich praw i uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym.

III.CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA

1. Stworzenie korzystnych warunków w środowisku lokalnym na rzecz aktywnego i samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Wspieranie funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej.
2. Wspieranie funkcjonowania ośrodków wsparcia oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, których statutowym zadaniem jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.
3. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.
4. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
5. Organizowanie cyklicznych wystaw, festiwali promujących twórczość osób niepełnosprawnych.

6. Prowadzenie wsparcia specjalistycznego, w tym: psychologicznego, prawnego, socjalnego.
7. Utworzenie centrum informacji o prawach osób niepełnosprawnych.
8. Opracowanie i wdrażanie programów na rzecz aktywizacji społecznej i integracji osób niepełnosprawnych.
9. Rozwój usług wolontarystycznych na rzecz osób niepełnosprawnych.
10. Propagowanie zatrudnienia asystentów osób niepełnosprawnych.
11. Współpraca samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej.
12. Zlecanie zadań dotyczących osób niepełnosprawnych organizacjom pozarządowym i fundacjom.
13. Realizacja programów ze środków PFRON przez samorząd powiatowy.

2. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Zadania:

1. Likwidacja barier architektonicznych w :
   - obiektach użyteczności publicznej;
   - placówkach edukacyjnych (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, przedszkola specjalne, szkoły specjalne, internaty szkolne, biblioteki szkolne, poradnia psychologiczno-pedagogiczna);
   - zakładach opieki zdrowotnej;
   - placówkach opiekuńczych.
   - komunikacji i transporcie zbiorowym.
2. Likwidacja barier transportowych.
3. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
4. Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych w związku indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

3. Aktywizacja zawodowa, zatrudnienie i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.

Zadania:

1. Udział powiatu w programach, których celem jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
2. Wspieranie organizacji pozarządowych działających w zakresie aktywizowania zawodowego osób niepełnosprawnych.
3. Wspieranie działalności Zakładu Aktywności Zawodowej w Sztumie.
4. Wspieranie tworzenia inkubatorów przedsiębiorczości dla osób niepełnosprawnych.
5. Zachęcanie pracodawców do tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowania.
6. Udzielanie dofinansowania osobom rozpoczynającym działalność gospodarczą.
7. Finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.
8. Prowadzenie i finansowanie szkoleń i przekwalifikowań stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych.
9. Wspieranie ekonomii społecznej i mieszkalnictwa chronionego dla osób niepełnosprawnych..

4. Ułatwianie dostępu osobom niepełnosprawnym do rehabilitacji medycznej i pomocy terapeutycznej.

Zadania:

1. Rozwój ośrodków i placówek rehabilitacyjnych.
2. Inicjowanie tworzenia instytucji wspierających osoby niepełnosprawne.
3. Rozwój rehabilitacji medycznej poprzez doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny i odpowiednią aparaturę medyczną w placówkach służby zdrowia.
4. Zwiększanie dostępu do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych dla osób niepełnosprawnych (zakłady pielęgnacyjno- opiekuńcze, zakłady leczniczo- opiekuńcze, domy pomocy społecznej, ośrodek pobytu dziennego, itp.).
5. Zwiększenie dostępności do rehabilitacji stacjonarnej poprzez zwiększenie miejsc wczesnej i późnej rehabilitacji w jednostkach ochrony zdrowia.
6. Rozwój wczesnego wspomagania rozwoju dzieci niepełnosprawnych.
7. Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
8. Promocja bezpiecznego i zdrowego stylu życia.

9. Zwiększenie dostępu do specjalistycznych usług konsultacyjnych, terapeutyczno-rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.

5. <u>Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych.</u>

<u>Zadania:</u>

1. Wspieranie niepełnosprawnej młodzieży i osób dorosłych w podejmowaniu edukacji na poziomach wyższych, celem poprawy sytuacji na rynku pracy.
2. Zapewnienie dostępu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do edukacji na wszystkich szczeblach nauczania.
3. Szkolenie kadr zajmujących się edukacją osób niepełnosprawnych.
4. Upowszechnianie informacji na temat szkół dla osób niepełnosprawnych.
5. Tworzenie infrastruktury promującej edukację osób niepełnosprawnych.
6. Podnoszenie kompetencji społecznych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

IV. ADRESACI PROGRAMU

- osoby niepełnosprawne,
- rodziny osób niepełnosprawnych,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- instytucje zajmujące się osobami niepełnosprawnymi,
- pracodawcy.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- samorządy gminne,
- samorząd powiatowy,
- środki budżetu państwa,
- środki finansowe pozyskane z innych źródeł, w tym z Unii Europejskiej,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- subwencja oświatowa,

- dotacje, granty,

- udział własny beneficjentów.

VI. PARTNERZY PROGRAMU

- Rada i Zarząd Powiatu Sztumskiego,

- Samorządy gminne,

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

- Powiatowy Urząd Pracy w Sztumie,

- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu sztumskiego,

- organizacje pozarządowe,

- Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,

- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Koniecwałdzie,

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sztumie,

- Szkoły,

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Uśnicach,

- Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kołozębiu,

- Zakład Aktywności Zawodowej w Sztumie,

- zakłady opieki zdrowotnej.

VII. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁĄJACE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekle Chorym „Dar Serca”
   ul. Reja 12, 82-400 Sztum (tel. 55 277 79 83);
2. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej
   Koniecwałd 1, 82-400 Sztum (Tel. 55 277 11 93);
3. Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Radość i Słońce”
   ul. Mickiewicza 39, 82-400 Sztum (tel. 55 640 63 42);
4. Polski Związek Niewidomych – Koło Powiatowe w Sztumie
   ul. Mickiewicza 39, 82-400 Sztum (tel. 0 506 993 752);
5. Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin
   ul. Zawadzkiego 11, 82-440 Dzierzgoń (tel. 55 276 23 44);

6. Polski Związek Niewidomych Koło w Sztumie
   ul. Mickiewicza 39, 82- 400 Sztum (tel. 724 888 843);
7. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Sztumie
   ul. Mickiewicza 39, 82-400 Sztum (tel. 669 353 485);
8. Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska
   Uśnice 15, 82-400 Sztum (tel. 55 277 11 27);
9. Fundacja Wspierania Osób Niepełnosprawnych i Wykluczonych Społecznie "Ponad Przeciętni"
   ul. Galla Anonima 8/2, Adres do korespondencji: ul. Galla Anonima 16, 82-400 Sztum (tel. 536 969 644).
10. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Kraina Dolnego Powiśla
    ul. J. Słowackiego 3, 82-440 Dzierzgoń (tel.55 276 00 20).

VIII. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

I. Dokumenty Unii Europejskiej:

1. Rozporządzenie Komisji (WE) NR 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych).
2. Rozporządzenie (WE) NR 1371/2007 r. z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym.
3. Rozporządzenie (WE) NR 1107/2006 z dnia 5 lipca 2006r. w sprawie praw osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej sprawności ruchowej podróżujących drogą lotniczą.
4. Rozporządzenie Rady (WE) Nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE.
5. Rozporządzenie Rady (WE) Nr 994/98 z dnia 7 maja 1998r. dotyczące stosowania art. 92 i 93 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską do niektórych kategorii horyzontalnej pomocy państwa.
6. Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy.

7. Decyzja Rady z dnia 26 listopada 2009 roku w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (2010/48/WE).
8. Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 27 czerwca 2007 r. w sprawie wsparcia dla zakładów aktywności zawodowej.
9. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 października 2011 r. w sprawie mobilności i integracji osób niepełnosprawnych oraz europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych 2010-2020 (2010/2272(INI).
10. Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie Unii Europejskiej w sprawie nowych europejskich ram dotyczących niepełnosprawności (2010/C 316/01) opublikowana 20 listopada 2010 r.
11. Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich, zebranych w Radzie z dnia 17 marca 2008 r. w sprawie sytuacji osób niepełnosprawnych w Unii Europejskiej.
12. Sytuacja kobiet niepełnosprawnych w Unii Europejskiej Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie sytuacji kobiet niepełnosprawnych w Unii Europejskiej (2006/2277).
13. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno - Społecznego i Komitetu Regionów – Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier KOM(2010) 636.
14. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Europejska agenda cyfrowa KOM(2010)245.

II. Dokumenty Organizacji Narodów Zjednoczonych:

Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych. Konwencja została podpisana przez Polskę w dniu 30 marca 2007 roku. 26 lipca 2012 roku Prezydent Bronisław Komorowski podpisał ustawę z dnia 15 czerwca 2012 r. o ratyfikacji Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

III. Dokumenty Rady Europy:

Zalecenie nr Rec(2006)5 Komitetu Ministrów dla państw członkowskich. Plan działań Rady Europy w celu promocji praw i pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w

społeczeństwie: podnoszenie jakości życia osób niepełnosprawnych w Europie 2006-2015.

IV. Dokumenty Międzynarodowej Organizacji Pracy:

Konwencja Nr 159 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych przyjęta w Genewie dnia 20 czerwca 1983 r. (Dz. U. z dnia 18 marca 2005 r.).

V. Krajowe regulacje prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych z 1 sierpnia 1997 roku.
3. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. Nr 91, poz. 578 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2007r. Nr 11, poz. 74 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 123, poz. 1291 ze zm.).
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007 r. w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (Dz.U. Nr 194, poz. 1403).
9. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007 r. w sprawie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (Dz.U. z 2007r. Nr 194, poz. 1404).
10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 240, poz. 1754).

11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2007 r. w sprawie udzielania pomocy pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne oraz osobom niepełnosprawnym wykonującym działalność gospodarczą i rolniczą (Dz.U. Nr 240, poz. 1756).
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2007 r. w sprawie zakładów aktywności zawodowej (Dz. U. Nr 242, poz. 1776).

VI. Samorządowe akty prawne:

1. Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych województwa pomorskiego na lata 2006-2013.
2. Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 roku.
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sztumskim na lata 2009-2013.
4. Powiatowy Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej w Powiecie Sztumskim na lata 2007 – 2013.